

ПРЕДГОВОР

Учебникът разглежда мерките за превенция и противодействие на изпирането на пари и за отнемане на незаконно придобито имущество в новото законодателство, което е в сила от 2018 г. През последната година в Република България бяха приети изцяло нов Закон за мерките срещу изпирането на пари и Правилник за неговото приложение, нов Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество. Промените в националното законодателство следват инициативите в рамките на Европейския съюз. През 2015 г. беше приета Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма (т.нар. Четвърта директива). В средата на 2018 г. беше приета и Петата директива срещу изпирането на пари (Директива (ЕС) 2018/843 на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива (ЕС) 2015/849 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма и за изменение на директиви 2009/138/ЕО и 2013/36/ЕС). В края на 2018 г. беше приета и Директива (ЕС) 2018/1673 на Европейския парламент и на Съвета за борба с изпирането на пари по наказателно-правен ред. С въвеждането на новата правна рамка бяха значително променени мерките за противодействие и отнемане на незаконно придобито имущество. През последното десетилетие в УНСС бяха публикувани учебници и монографии¹, посветени на проти-

¹ Напр. Петрунов, Георги. *Противодействие на изпирането на пари*. София: Издателски комплекс – УНСС, 2013. Петрунов, Георги. *Изпиране на пари: мащаб, ефекти, публични политики*. София: Издателски комплекс – УНСС, 2016. Алдимиров, Николай. *Процесът на изпиране на пари и превенцията му в търговските банки*. София: Издателски комплекс – УНСС, 2017.

воедействието на изпирането на пари и в тях са представени ключови аспекти от актуалните за съответния период мерки. Учебникът има за цел да допълни предходните публикации по темата, като постави акцент върху новите и неразгледани аспекти в противодействието и отнемането на незаконно придобито имущество.

През 2018 г. освен приемането на изцяло нова национална правна рамка за противодействие на изпирането на пари и отнемане на незаконно придобито имущество в УНСС стартира магистърска програма „Противодействие на корупцията“. Иницирираната и водена от катедра „Финансов контрол“ магистърска програма още от първата година предизвика интереса не само на студенти от различни специалности, но и на експерти от практиката – представители на КПКОНПИ, МВР, Прокуратурата на Република България и др. В учебния план на магистърската програма са включени две дисциплини, към които е насочен учебникът – „Противодействие и превенция на изпирането на пари“ и „Отнемане на незаконно придобито имущество“, които се преподават от авторите. Учебникът ще бъде полезен и за студентите, изучаващи учебната дисциплина „Противодействие и превенция на изпирането на пари“, въведена за първи път в УНСС от катедра „Национална и регионална сигурност“. Той ще бъде от полза и на студенти от други специалности, изучаващи учебни дисциплини, изцяло или частично посветени на проблематиката, както и на изследователи, работещи по темата. Учебникът може да бъде полезен и на практики от държавни институции и от частния сектор, които са сред широкия кръг от задължени лица по Закона за мерките срещу изпирането на пари, а така също и на представителите на държавните органи, ангажирани с противодействие и отнемане на незаконно придобито имущество.

Учебникът е структуриран в три части и обхваща трите основни стълба в противодействието на незаконно придобито имущество – превантивен, наказателен и гражданскоправен. Първата част е посветена на незаконно придобитото имущество. Обсъдено е самото понятие и са разгледани основни дейности, генериращи такова имущество, като корупция, организирана престъпност, иконо-

мически измами. Представено е въздействието на незаконно придобитото имущество върху икономиката и обществото. Втората част от учебника се фокусира върху изпирането на пари и неговото противодействие. Разгледани са възникването и развитието на идеята за изпиране на пари и неговото противодействие. Подробно са представени различните мерки срещу изпирането на пари, въведени с новия Закон за мерките срещу изпирането на пари в България и Правилника за неговото прилагане, които са в основата на превантивния стълб. Обсъжда се и наказателният стълб в противодействието на изпирането на пари, като заедно с наказателноправните аспекти читателят ще се запознае и със съдебна практика по проблематиката. В третата част на учебника се разглежда гражданскоправният стълб за отнемане на незаконно придобитото имущество. Обобщава се развитието на идеята и различните модели за въвеждане на гражданска конфискация, законодателството и институциите за отнемане на незаконно придобитото имущество в България с акцент върху новата нормативна рамка. Дискутирани са процесуални аспекти, свързани с отнемането на незаконно придобитото имущество.

Авторството на отделните части от учебника е разпределено по следния начин – доц. д-р Георги Петрунов: предговор, I част. Придобиване на незаконно имущество и II част. Противодействие на изпирането на пари. Трифон Трифонов: III част. Отнемане на незаконно придобитото имущество.

Противодействието и отнемането на незаконно придобитото имущество е динамична материя, която през следващите години несъмнено ще претърпи още промени в стремежа за изграждане на максимално ефективни и ефикасни мерки срещу актуалните методи и схеми, използвани от криминалните актьори. Въпреки това в учебника се акцентира върху мерки, изграждащи основата, на която стъпват усилията за противодействие и отнемане на незаконно придобитото имущество. Авторите се надяват с учебника да допринесат и за по-успешно противодействие и отнемане на незаконно придобитото имущество в България.